

KIADÓ HIVATAL:

Belicey-út 4. szám
hova az előfizetési pén-
zek hirdetések és min-
den a ki adóhivatalt
érdeklő közlemények
küldendők.

Nyit t ér ben egy
sor közlési díja 50 fillér

Hirdetések jut-
nyos áron vétetnek
fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

← SZARVAS VÁROS HÍVTALOS LAPJA →

ELŐFIZETÉSI ÁR
Egész évre 10 korona
Félévre . . . 5 korona
Negyedévre 2 k. 50 fl

SZERKESZTŐSÉG
Belicey-út 4. szám
hova a lapszemle rész
illető közlemények
küldendők.
Kéziratok nem
adatok vissza

Emberséges művelődés.

Száz és egynéhány esztendővel ezelőtt egy bizar lángelme, melynek tényleges befolyása az emberi felvilágosodás haladására nyomató és el nem tagadható, egy különöz morálfilozófiai tételt állított fel és igyekezett bebizonyítani, hogy t. i. a művelődés fejlődésével szerves kapcsolatban van az erkölcsök hanyatlása.

Ezt a tételt Jean Jacques Rousseau megdöbentően plauzibilissé tette a maga ragyogó elméleti okfövel és meggyőző klasszikus s modern példáival.

Hogy azonban szemlélődő és teremtő zsenijének ez a megdöbentő kinyilatkoztatása csak egy szubjektive bocsánatos, kétségbeesett eltévelyedése volt, arra, megczálohatatlan bizonyosság éppen a nagy francia forradalmat követett s az emberi polgáriusodás nagy századának méltán nevezett XIX-ik évszázad egész története.

Az emberi társas együttélést megszilárdító, fentartó jó erkölcsök legfőbb összege, a humanizmus soha, sehol sem tett akkora és oly intenzív előhaladást, mint éppen ekkor, szorosan karöltve az emberi felvilágosodás, művelődés káprázatóan rohamos és általános előretörésével.

Valóban ma már egy állam, egy nemzet kultúrális fejlődésétől elválaszthatatlan a humanitárius intézmények fokozatos létesítése, állandó istápolása.

Ennek a minden modern államra kötelező humanus irányzatú kultúrpolitikanak ékesszóló dokumentumai azok a legújabb rendeletek,

melyek Wlassics Gyula kultuszminister lan-
kadatlan céltudós kormányzati tevékenységé-
ről adnak számot.

Nem lehet és nem szabad kicsinyelni azt a 70.000 koronányi összeget, melyet a közoktatásügyi kormány az idén is rendelkezésére bocsát a nemzeti művelődés vidék autonóm, túlnyomóan társadalmi gyökerű és jellegű intézményeinek.

Ez az összeg, mint állami hozzájárulás, egyike a legbölcsőbb, leggyümölcsözőbb befektetéseknek.

Összekötő kapcsot, tápláló gyökérszálat képez az egyetemes nemzeti közművelődés előfája s annak országszerte elszórt gyöngye, de fejlődésképes hajtásai között, melyek ezen állandó kapcsolat nélkül, úgy lehet, meddön elcsenevésznének. Igy pedig becsvágyó hanyagszorgalommal azon törekednek, hogy maguk is külön-külön önálló törzsekké izmosodjanak, melytől nemcsak virágdiszt, lombos árnyat, hanem értékes gyümölcsstermet is várhat, remélhet idővel a magyar nemzeti kultúra.

Mintegy ötven vidéki múzeum, könyvtár, azontúl egy csomó műkedvelő tudós, kutató részesedik ebben az állami gyámolításban, melynek közművelődési kihatása, értékében szinte kiszámíthatatlan.

Am ugyanakkor a humanitás, a kulturális emberség oltárára is leteszi méltó áldozatát Wlassics.

Az a rendelete, melyben a testi fogyatkozásban szenvedők, vakok, siketnémák általános elemi oktatásáról törekszik gyakorlatiasan gondoskodni, nemcsak közművelődési,

hanem legfőként humanitárius jelentőségű elhatározás, kormányzati cselekmény.

Szégénytelen állapot, nemcsak reánk, hanem a világ minden művelt nemzetére nézve, hogy mily aránytalanul csekély mérvben történt eddigelő gondoskodás az emberség legszándóbb szerencsétleneiről.

Egy-két állami intézet, néhány társadalmi kezdeményezés minden, amit e téren a legutóbbi időig felmutathatunk.

Általános, kötelező intézkedésről, rendszeres akcióiról szó sem volt.

Most Wlassics szóbanforgó nemes, humanus rendelkezésében igyekszik ezt a nagy, szívzaggató kérdést lehetőleg egész terjedelmében megoldani.

Az 1802-ben keletkezett váci siketnémák, 1838-ban alapított budapesti vakok intézetén túl létesült 1878-ban az izraeliták siketnéma egyesülete, 1885-ben a temesvári, 1888-ban a kolozsvári, 1889-ben az aradi államilag segélyezett siketnéma intézet, 1891-ben a budapesti siketnéma, 1897-ben a kaposvári s 1900-ban a kecskeméti siketnémák és vakok iskolája. Kolozsvárt tavaly nyílt meg a vakok iskolája. Budapesten tavaly készült el a vakok új foglalkoztató műhelye s az idén megnyílik az egri, szegedi, jolsvai siketnémák és vakok intézete s tervben van a szolnoki és soproni ily célú humanus intézmény létesítése is.

De még ezenfelül mostani rendeletében gondoskodik a miniszter arról is, hogy az intézeti internátusban el nem helyezhető siketnémák és vakok saját szülőfalujukban is részesüljenek — őket az emberi társadalom részére megmentő — elemi oktatásban.

TÁBOZA.

Renée.

Zalay Mása.

A leány felállt a zongorától és szép, büszke fejt kissé meghajította, köszönetül a zajos elismerésért, aztán nyugodtan körül nézett és komoly tekintete hirtelen megakadt egy kedves, úde menyecske arcon, mosolygott ezen a gyermekked arcon szem, ajk, gondtalanul, bearayozta a boldogság verőfénye.

A háziasszony oda vezette a leányt.

— Egy kedves barátom vidékről: Renée, Zodor Renée! — mondta formaszorúon, aztán az asszonyra mutatott: Balassy Gézáni!

A nevezett barátságosan előre nyújtott egy kacagtóan kicsiny gyermekkeszt, melyen hivalkodva megcsillant a jeggyűrű, Renée pedig állt mozdulatlanul, mintha megdermedt volna, szédülve szorongatta kezében a rózsás ujjakat, míg szorítása öntudatlanul mind erősebb lett; valami vad fájdalom minden vért a szívéhez kergette és egy pillanatra kiölt belőle minden nemes érzést. Miért létezik ez az asszony? . . . sokogott a lelke panaszos váddal és ebben az átkos pillanatban kívánta, sóváran kívánta az ártatlan, viruló szép asszony halálát!

Aztán hirtelen elbocsájtotta a puha kezét, ijedt megsegényüléssel, mintha orgyilkos szándékai támadtak volna.

— A férjem értem jön később! — csevegett naival a kis Balassyné és ez a szó, férjem — olyan lágyan csengett ajkáról, mint az imádság. Renée reápillantott kétkedő tekintettel, az álomból ébredők néznek ily különösen, érezte, hogy szédül, homály érezkedett le körülte a nevető, lármás asszonyok

beleveszték ebbe az átláthatlan szürkeségbe, a szőnyeg, melyen állt és a szőlye, melyre támaszkodott, alászálltak vele valami végtelen mélységbe millió sóhajtól zsongott a lég, az álmatlan éjszakák nehéz sóhajaitól és reánehazdtek szívére, a honnan születtek, — ez hát a pokol? . . . tűnődött Renée csodálkozva, aztán ellentétlenül nélkül lozarta szemét . . .

— A baba szép, erős, Gézániak egész bálványja ez a parányi fiú! — dicsékedett a kis Balassyné bájos pirulással, — valóban feltékeny vagyok ró! —

Néhány gyermektelen asszony közelebb húzódott a beszélőhöz, irigy kíváncsisággal leve minden szavát és a fiatal anya összehadart sok apró intimitást a bété rövidke életéből, az első szallagos polyától az első fogcsakáig, az első felajdulástól az első mosolygásig, a hallgatók pedig sikongtak egy-egy pajkosabb részletnél és Renée felé pillantottak ijedt tisztelettel, aki az egyetlen leány volt közöttük.

Ő azonban nem hallotta szavukat, a szalon verandaszéri kiszögellésénél állt és elbágyadt tekintettel nézett át az üveg falon, — talán a mult végtelen messzeségébe? . . . Künn a parkban két játszi lepke kergetődött a hanyatló nap bécus sugarában egy jászmin bokor közül, aztán megrészegedve az illatától beleszedültek a nyílló fehér virágok közé és Renée álmodozó szeme nem tudta őket megkülönböztetni többé.

Ebben a pillanatban szívéhez szóló zenét hallott, zene volt-e valóban, avagy csak a férfinhang? . . . Valaki halk „jó estét” köszöntött és egy halvány kéz nyult az ő fehér, remegő keze után, dejesen áram kapcsolta össze az ujjakat, amint megvonaglottak a forró szoritástól és soká, nagyon soká nem tudták el bocsájtani egymást. A botrányéhes, sejtelenmélküli asszonyok meglepődve összenéztek egy pillanatra, egymás kérdő arcában kereste valami magyarázó vonást. Mi ez? . . . tudakolták a gondolatok, mialatt feszült,

néma várakozással meredtek a két szereplő különös viselkedésére, aztán csalódottan lebecsájtották csápjajkait, visszaszívták fullánkjaikat, mert Renée udvariasan megfordult és mosolygó ajakkal, hangosan üdvözölte a férfit:

— Félísten híre megelőzte önt uram! — mondta elfogulatlan könnyéd modorban és felemelt ujjával magyarázatképp a kis Balassyné felé intett, — örülök hogy megismerhettem!

— Renée! megtagad? — sóhajtott a légben ismerős halk panaszaszó és a leány ettől egyszerre elvesztette csodás önuralmát. Ime a férfi! . . . gúnyolódott vele az intrikus kegyetlen végzet, — aki hajdan joggal ölelt karjaiba és akinek az ölelését joggal viszonzatad szerelemtől égő, megszámlálhatlan csókokkal; aki karján vezetve téged, büszkén hirdette Isten és ember előtt: Nézzétek! ez az égi angyal lesz az én földi asszonyom! — és most szívével lelkével elválaszthatatlanul másé! Hol késik az átok, amit hűség esküjén hívott magára, ha elhagyna valaha? . . . hol az Isten igazságos bosszúja, a kihoz folzokogott könyörgő fohászod hosszú, álmatlan éjszakákon? . . . most már csak az ördög adhatná őt vissza néked!

Renée megborzadt és elpirult egyszerre, nyúlánk termete, ami fíradtan összeroskad a találkozás pillanatában — fejedelmi méltósággal kiegyenesült és ez a büszke mozdulat félreérthetetlen választ adott a végzet fenyegető ingerkedésére.

Néhány asszony a divatról kezdett beszélni és a többiek ellenállhatatlanul belevezültek a zajos vitakozásba csak a kis Balassyné gyanakvó szeme függött a két verendán álló alakon. kik látszólag közönyösen társalogtak de tekintetük óva kerülte egymást és a hangjuk is oly csendes volt, hogy egyetlen szó sem szállt tovább szíveiknél.

Az ezzel külön órákban foglalkozó népközpontok tanítói, lelkészek fáradozásainak díjazását a közoktatásiügyi tárca terhére vállalja el és kötelezi a miniszter.

Testi fogyatkozással megvert boldogtalan testvéreink gyámolítása, hasznos és munkás életmódhoz juttatása oly nemes és egyszerű feladat, melyben az emberi haladás két nagy alkotó eleme: a kultúra s a humanizmus diadalmaskodik.

Ezért vesszük s hisszük velünk együtt az egész nemzeti közvélemény örömmel és helyesléssel veszi tudomásul Wlassics miniszternek az emberséges művelődés szolgálatában szerzett ezen legujabb nevezetes érdemeit.

Kecskemét-vidéki kiállítás.

Közeledik a „Kecskemét-vidéki kiállítás”nak ünnepélyes megnyitása, mely f. hó 11-én délelőtt Hegedűs Sándor m. kir. kereskedelemügyi miniszter által fog megtörténni.

A kiállítandó tárgyak augusztus hó 1-től 5-ig küldendők be, hogy a rendező bizottságnak elegendő ideje legyen a tárgyak csinos elhelyezéséről gondoskodni, és hogy megnyitáskor minden készen legyen.

A diadalkapu és az épületek közt lévő tágas téren nagy gazdasági gépek lesznek csoportosan elhelyezve. E helyen lesz az ünnepélyes megnyitás mely célra díszes ünnepi csarnok van felállítva.

A kiállítás főépületébe kerül a helybeli és vidéki kis-ipar termékek 14 tágas teremben elhelyezve.

Jobbra a tágas lovardának egy részét budapesti technológiai múzeum gépei foglalják el, melyeket motoros erő fog hajtani; a gépek körül főképp a fa, vas és bőr ipar részére valók kerülnek a bemutatásra. A lovarda többi része ipar cikkeknek van szánva.

A kiállítás hátsó részében feállított nagy fedett csarnokokban lesznek az ipar és gazdasági kisebb gépek, eszközök, járművek, stb. elhelyezve; az üres területen a gazdasági nagyobb gépek.

A baromfi-kiállítás impozánsnak ígérkezik, a mennyiben 15 nagy udvar lesz s mindegyike 50 állat befogadására; azonkívül ketreczekből két pavillon baromfi törzsek részére és külön pavillonban lesz a hizlalás, kopszátás és csomagolás teljes üzemen bemutatva.

A július hó 28-ik tartott öszülés, melyen a résztvevő Czegléd, Nagy-Körös, K.-K. Fél-egyháza és Halas városok képviselői is jelen voltak, megállapította a bíráló bizottságot.

A Kecskemét-vidéki kiállítás iránt ország-szerre nagy az érdeklődés, mert a bizottsághoz

naponként érkeznek az ipartestületek, gazdasági egyesületek, tanoncz iskolák stb. részéről csoportos látogatásról való bejelentések.

Augusztus hó 11-én, a megnyitás napján délután, a szegedi honvéd zenekar közreműködésével, a rendező bizottság Kecskeméten a Műkertben nagy „Népünnepélyt” rendez a vidéki vendégek tiszteletére és szórakoztatására.

Ujdonságok.

— A szarvasi takarékpénztár igazgatója közli hírével, hogy a jelzálogos adósktól, tekintettel a rossz termésre s a gyenge árakra a kamat pontos befizetése mellett jövő év Augusztus haváig t ö k e t ö r l o s z t e s t e m k i v á n . Továbbá tudomására adja a t. közönségnek, hogy a termény és áruárakba beraktározott gabonáru ha a beraktározás legalább 3 hónapig tart, kölcsönt 6 1/2% kamat mellett engedélyez.

— Tíz éves találkozó. F. hó 2-án ismét egy lélekemelő, szívhez szóló ünnepélynek voltunk tanúi. Azok az ifjak gyűltek össze az ország különböző részeitől, kik 10, illetve 12 évvel ezelőtt kerültek ki a szarvasi főgymnásiumból, hogy az élet nagy iskolájában az itt szerzett anyagból megpítsék azt az épületet, melynek neve „Életpálya.” A kegyelet hozta össze őket: kegyelet az iránt az intészet iránt, melynek kobelében boldog diákveiket töltötték, kegyelet azok iránt a tanárok iránt, kiknek vezető keze évekön át pótolta a szülők szeretőleg gondozó kezét és kegyelet egymás iránt, kik hosszú időn át megszokták egymást testvérekként szeretni. Délután 3 órakor a főgymn. tanári termében fogadták a tanári karnak itt időző működő és nyugdíjas tagjai élükön az igazgatóval a megjelent ifjakat, kiknek nevében Urszinyi János b. csabai ügyvéd, méltatta kezesen, őszinte szavakkal azt az áldásos munkát, melyet a tanári kar velük szemben is kifejtett, s melynek eredménye az ö erkölcsi, szellemi, s anyagi boldogulásuk az életben. Benka Gyula igazgató, köszöntö meg a hálának eme kedves megnyilatkozását, s fejtegette a nála megszokott ékes szóval a tíz éves találkozó becsét, jelentőségét. Aztán megereadt a joleső visszaemlékezések árja, melynek keretében megnézték az ifjak a régi termeket és az azóta épült szép tornacsarnokot, ahol Oláh Miklós tornatanár, a szarvasi tornászok legujabb specialitását, a gerundium-gyakorlatokat mutatata némi parányi részben. Innen az ág. h. ev. ő-templomba mentek át a tanítványok és a tanári kar, hogy meghallgassák Stúr Pál, ág. h. ev. lelkésznek, a tíz év alatt elhunyt tanárokért és osztálytársakért mondott szívhez szóló imáját. Ennek végeztével az „Erzsébet”-ligetbe, majd a vasúthoz mentek a találkozó, hogy a netán az esti vonattal érkezettek fogadják. Este 7 órakor újra együtt voltak a tanárok és találkozó a főgymn. udvarán, ahol Rozgonyi István fényképész, örökítette meg a bizonyára kedves és emlékeztető találkozást. Este 8 órakor az „Árpád-szálló” nyári helyiségében folytatódott a találkozó az üdvidek részén. Ott ült a kedves viszontlátásnak a következő 14 ifju: Zsilinszky Sándor jegyző B.-Csaba. Stúr Pál ev. lelkész Alsó-Fehérkút (Hont m.) Dr. Urszinyi János ügyvéd B.-Csaba. Dr. Faragó Mór orvos Szarvas. Dr. Fischbein Soma ügyvéd Szarvas. Husszerl Sándor Szarvas. Moeskönyi Zsigmond mérnök Szarvas. Liszka Gyula m. á. v. hivatal-

nok Budapest Ferenc város. Csornák Soma m. á. v. hivatalnok Ujfehértó. Ott Béla gépészmérnök Budapest Ganzgyár. Kristory Zoltán a. cs. o. v. állomási főnök Pécska. Dományi Pál m. á. v. hivatalnok Soborsin. Dr. Oláh Antal ügyvéd Ócsád. Dr. Melich János egyet. m. tanár. Ennyien jöhettek össze az egykor elég nagy számú osztályból; néhányan el haltak, mások meg ki cigány megoldotta a sziveket is, meg a nyelvet is és repült az idő észrevétele nélkül összeolvastva a múlt emlékeit a jelen örömeivel és a jövő szép álmaival. A megjelent tanárookra Dr. Melich János, egyetemi m. tanár, mondott az egykori osztálytársak nevében köszöntőt, a mire Benka Gyula igazgató válaszolt. Az ifjak közül még Liszka Gyula, vasuti hivatalnok, beszélt érzésteli szavakkal köszöntve poharát Benka Gyula igazgatóra; a volt tanárok közül pedig Lányi Gusztáv, emlékezett meg a szeretett tanítványokról. Öreg éjszaka volt, midőn Benka Gyula igazgató, mindenkit megható búcsúszavai után magukra maradtak a boldog találkozó.

— Ritka művészetben részesültek a kondorosi r. kath. hívek e hó 21-én és 28-án két vasárnapon. A mise alatt 21-én egy gyönyörű Mária-éneket adtak elő kettős dallamra D o d o v i c h Elza és G e i s t Lilly kisa-szonnyok, 28-án pedig ugyanezt megismételték s Dedovics Elza kisa-szonny G. Braga „Das Engellied” című nagy áriáját énekelte, B e d á k Mátyás lelkész által írt szöveggel, D o e h n e r n é zongoraművész-nő kitűnő kísérete mellett. Dedovics Elza kisa-szonny, egy előkelő horvát képviselő bájos leánya, valóban ritkán látható művészi talentum, tiszta csengő hangja s érzelmeteljes előadása mindenkit meghatótt. Az ihletet omlate a zongora művész-nő gyönyörű harmonium s K u p e c z Vilmos hagedű kísérete.

— Meghívó. A szarvasi ifjuság folyó 1901. évi augusztus hó 10-én szombaton, a Szarvason felállítandó Kossuth Lajos-szobor alapja javára hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez. Helyárak: Páholy 8 korona, kőrázó 2 korona, zártszék 1 korona 50 fillér, állóhely 80 fillér, doákjegy 60 fillér, karzati ülő 40 fillér, karzati álló 20 fillér. Kizárólag a táncmulatságra: Csaldjegy 5 korona, személyjegy 1 korona 60 fillér. A táncmulatságra csak a páholy és földszinti ülőhelyek érvényesek. Kezdeté fél nyolcz órakor. Felülfizetéseket a jótékony szől érdekében közszéjjel fogadjunk a hírlapilag nyugtázunk. Jegyek előre válthatók Tychár Endre rendezőnél az adóhivatal helyiségében, a hangverseny napján este 6 órától kezdve a színházi pénztárnál. A hangverseny a színházban, a táncmulatság az „Árpád”-szálloda termében lesz megtartva. Műsor: 1. Felolvasás tartja temesi Reitter Ferenc. 2. Huber Károly III-ik Magyar ábrándja hagedűn előadja ifj. Placskó István, zongorán kíséri gróf Bolza Alfonz. 3. Rákóczy Ferenc Rodoston dr. Várady Antaltól, ze neje Ábrányi Kornéltól. Kostyán Vilma, zongorán cim balmon és gondokán kíséri ifj. Zvarinyi János, Salacz Elemér és Placskó Lajos 4. Liszt Rhapsodia VIII. zongorán előadja Gaál István. 5. Valami hibája van, Vigjáték Gondindtól. Személyek: De Lussan André, orvos Tyehár Endre. Cecile, neje Borsits Masa. Balancourt magánzó Bobvos Soma. Nautette szobaleány Tajber Margit. 6. Romance, Johann S. Svédstől Op. 26 zongorán és hagedűn előadják Eszes Ilonka, Jahn Maurice Darrrier. 7. Schubert Es dur quartettje Op. 125. Előadják id. nt. Placskó István, Jahn Maurice Darrrier, ifj. Placskó István és Placskó Lajos. 8. Előképek.

— Nem ismertem önt soha! — mondta halkán a leány. — az én ismerősömnek nem volt neje, nem volt gyermeke, csak arája, aki szerette úgy, amint menyasszony, hitves és gyermek együttesen szeretet; nem Balassy ú r n a k hívták, — e s a k Gézának! de ez az egyetlen szó rangban az Istenek fölé helyezte őt! Ha találkozott velem, az arca szerelemtől lángolt, — nem szégyentől — de én őt rég, nagyon rég eltemtettem, a hallottak pedig nem támadnak fel, hogy kísértsek

A kis Balassynét legyőzte a féltékenység, látta az ura fehérre sápadt arcát, vértelen, romegő ajkát és tekintetét, a mitől holtra ijedt, elfeledte a „jó társaság” minden illemszabályát, csak azt érezte, hogy nő, feleség, anya, kinek veszélyben forog legföltettebb kincse: é l e t b o l d o g s á g a . Hirtelen odasuhant, nedves szemét esedezve felemelte hozzá, karját befűzte az övébe olyan bizalmasan, a hogyan csak a hitvesnek van jogában — és odatolakodott kettejük közé egy felesleges harmadiknak.

És mikor egymás mellett állt a két nő, — a viruló asszony kerekded, formás alkatával világos, rózsaszíny ruhájában, és a bájos leány karcsún, mint fiatal jegenye, egyszerű fehér öltönyben, amit csak néhány égőpiros szegfűszál díszített — Balassy szeme megigézve pillent az utóbbin és átkozta a véletlen találkozást e gyötrelmes pillanattal, melyben lesújtott a

kihítt égi bosszú kinosabban, mintha ezer halált mért volna rá! A titokt szenvedély, amit házassága óta szive legmélyére rejtett gyantatlan felesége elől, — egyszerű emésző lángba borította iszó vérét, undor fogta el önmaga iránt, olyan undor, a miőt csak a becselen csáló érezhet, akit megtántorított a pénz csábos csengése és az asszony, az ártatlan gyermek elvesztetté e perczben a férjét és az apát.

— Menjünk haza! könyörgött a kis Balassyné szorongva. A leány ajka fájdalmasan megvonaglott és az asszony, aki a női ösztön finomságával mezejtette, hol sebezhető legérzékenyebben néma vetélytársa, — idegesen, de megvesztegető hangsúlylál ismételte: h a z a ! h a z a ! mialatt a gyöttes diadalával szembe nézett vele, — azonban a viszontpillantás zavarba hozta.

— Megbocsájtom a bűnöt szegény asszony, hogy vagyons volt! — mondta ez a kedves, szelid tekintet; megbocsájtom a gyermekednek, hogy meg született és mert nem akarok álmodni szomorú anygal fejről, könyörgőleg összetett gyermekakcsókról, — vissza adom néktek a ki valamikor az enyém volt, akit meg loptatok tőlem és a ki egyetlen szavamra újra életm borulna!

Egy új vendég közeledett hozzá, elegáns, lovagló ruhába öltözött gavallér, aki kimérten üdvözölte a

házaspárt, aztán Renée előtt mélyen meghajolt és mialatt ányujtott neki egy kicsiny vadvirág bokrétát, — az arca bíborra gyulladt.

— Kérom! fogadjá el! — esedezett alázatosan, mint naponta megújuló hódolatnyilvánítását az ön állandó vendégének! A legigénytelenebb szálért is életveszedelemmel hajoltam alá a nyeregéből.

Renée szó nélkül átvette a csokrot és lefejtven kobleről szegfűit, — odafűzte helyükre a csillagfejtű búzavirágokat. A fiatal ember mozdulatlanul állt néhány perczig, aztán megfellekedve a házaspár jelenlétéről, a túláradó öröm hangján rebegte:

— Renée! tehát megengedi végre, hogy következzek valamit?

A leány gyöngöden belehelyezte kezét az ifjüébe. — Holnap visszautazom szüleimhez — elkísérhet! felelte csendesen.

— Menjünk haza! könyörgött újra a kis Balassyné férjének aki összeszorított ajakkal azt a két fehér lepkét nézte, melyek a jázmin bokorról hirtelen fel szálltak egy szellőtől ringó akác-fürtre, hogy annak a mézét is megízleljék.

— **Ovodák.** A helybeli községi ovodák aug. 1-én megnyitják s az érdekeltektől szülőket ovodaköteles gyermekeiket oda már felvezethetik.

— **Új rendőrbiztos.** A városi képviselőtestület július 31-én tartott közgyűlésén rendőrbiztosnak egyhangulag Szalay Ignácot az eddigi helyettesét választotta meg.

— **Eskü tétel.** Az újonnan megválasztott városi mérnök P o n y i c z k y Kálmán folyó hó 31-én tartott képviselőtestületi gyűlésen tette le a hivatalos esküt.

— **Műkedvelők.** Mint értesülünk egy műkedvelői csapat F e l e k i Adolf rendezése mellett aug. 17-én a Benka féle alapra műkedvelői előadást tart, a mikor Csiky Gergelynek „A vas ember” című három felvonásos színműve kerül színre.

— **Ügyészségi megbízott lehet-e képviselője Iótt?** Lapunkban már említettük, hogy dr. S z a l a y József orosházi volt szolgabíró és ügyészségi megbízott előterjesztéssel élt az igazságügyminiszterhez, hogy miután az orosházi járásban szabadelvű párti programmal képviselőjelöltül lett tölleptetve, ügyészségi megbízotti volta nem összeférhetetlen-e jelöltségével? A miniszter válasza a napokban érkezett le N o v á k Kamill törvényeségi elnökhöz. A miniszter kijelentette, hogy a felvetett kérdésben nem érzi magát hivatva véleményt nyilvánítani. A miniszter válaszából tehát egy bizonyos, hogy a Szalay ügye az országgyűlés által választott összeférhetetlenségi bizottság elé tartozik. A községi megbízottakra vonatkozó intézkedés vagy az összeférhetlenségi törvényjavaslat szövegébe lesz pótológ felveendő, vagy pedig az összeférhetlenségi bizottság döntését kell provokálni.

— **Negyedik év. lelkész.** Mint értesülünk, a helybeli ág. ev. egyház gazdasági bizottsága július 29. tartott ülésén elvben hozzájárult Z v a r i n y i János lelkész ama indítványához, hogy az új templomnál egy második lelkészi állás rendszeresítésék s így az egyháznak négy lelkésze lenne. Az ügy mint javaslat a legközelebb tartandó egyháztanácsülésen lesz tárgyalva.

CSARNOK.

Aratás.

Hiszzen az ispán ú r fia is tud ahhoz, hogy mulatságból egy sort kaszál a luczornából, a nélkül, hogy bele törnek a kasza; de pittymalattól esti szürkületig jóformán egy izomba vágni a rendet az próbálja ki emberét. Legény, ember: a kaszája rendjéről becsülnek odaki. A jó kaszás a maga kenyérkeresője. A mikor a bandába takarónak elsőül beveszik: számít emberként. Ha gáncs nélkül kibírja a dolgot és a részes aratók nem tesznek kivételt a munkája ellen: öszre háztűzhelyt alapíthat. A jó kaszásnak minden marokszedésben barna egészséges leány a szive szerint lesz a mátkája.

Odakin a határon most is vagyon ilyen vizsga. A Gyömbér Andrist először vették be a bandába. Nem vizhorzó, nem kereszttrák, nem fullajtár de részes. Kaszáját az öreg Pelle választotta ki (egész tudomány a jó kasza kiválasztása.) megnézte a „gyereket” hogy veri ki az élet, a kasza fenőjét meglekintette innét-onnét és minek utánna a kivort kasza élén végig húzta volna a bajusza egy elhullajtott szálát, sutyis mosolylyal vorogotte meg az Andris vállát.

— **Ember vagy gyerek.** A kaszák akkurátos. Félzemmel a munka során is oda-oda pislog, a hol az Andris kezd a rendjébe.

— **Mohón fohászoktól neki, gyerek.** A mondó vagyok. Az olyan katoná, a ki mindjárt öllövöldözi a puskaporát, maródi lesz maga és mihaszna a puskája.

— **Ne féljen engem, János bácsi.** Kibírom én ezzel az erővel.

— **Majd rád leszek,** — szolt vissza az öreg Pelle. És csakugyan győzte a gyerek! A régi takarók, a kik minden fortélyát tudják a dőlő búza vágásának, hogyan lehet nagyot kanyarítani és szaporán előre haladni az iparkodós gyerekekkel alig győsték. Úgyesség erő hajtotta a fiút. Még valami más is. A szive. Mellette az szedte a markot, a ki szive virága volt. Vágó Juczi, az alvógról. Sokszor a Gondviselés is belé szolt a fiatalok szive választásába. A Gyömbér gyerek eddig se tekintett haragosan a Juczi felé, pedig rikán osztta találkozásuk. Ó felvégi gyerek volt. Nagyon viszontagságos sorsban. Kis cselédek a testvéreinek, majd ő kereste meg a napi kenyeret. Ebben a gondterhes állapotban soha se kérdezte meg a szivét: feldobban-e melegebben, ha leányra tekint? A Juczit is messziről nézte. De arra soha se gondolt: hogy vele vált jegy kendőt. Hanem az aratás során a Gondviselés így irányozta a dolgot. A Juczi szülei egy párt tettek. Neki nem volt arató párja. Az öreg Pelle, sógora volt Vágóknak, az igazította a dolgot olyaténképpen, hogy az Andris, meg a Juczi legyenek egy pár. Most a dologban, Ki tudja, mi feszik beléle. Úgy lehet egy életen által.

A Juczit nagyon meleg öntötte el erre a szóra. Tüzzörsa nyitott ki az orcáján.

— **Ugyan mit nem beszél már a sógor.**

Andris ekkor tekintett rá. Csodálatos az nagyon. A Juczi melegtől neki is kivillant a szeme. Villám gyorsan fakadt ki a gondolat.

— **Te leszel a párom.**

Magában gondolta el csak, de aztán lassanként elárulta a szeme. Az arató pár munkájában sok a közösség. A részt is együtt sđják. Ahogy a kasza neki suhant alaposabban, a marokszedő is serényebben iparkodik utánna. Időnként visszapiant a leányra.

— **Nem tőri fel a tarló a lábadat?**

Pedig nem fél ő attól, hanem ezzel az örvvel és csak úgy loppal a szemébe tekint, mit olvashatna ki beléle.

A szivben egymást értőknek külön nyelvük van. Nem kell azoknak a nyelv, jobban beszél a szemük. Soha se került-fordult arra a szó, hogy új borra egy pár lesz belőlük, de Pelle azért bizonyosra vette, mint a kétszerkettőt és mikor déltől kollécióztak, az öregebb aratók között elégtelen pődörgette a bajuszát:

— **No ezeket jól összehorogtaltam.**

Már az utolsó napon, egy féllánc volt lábom mindössze, a mikor a sokáig lappangó szót megindította Andris.

— **Hozzám jönnél a Juczi feleségül.**

Várta a leány a szót, csak kalimpált a szive, de azért megtette az ellenvető szót.

— **Szegény vagyok én, Andris. Nincs nekem semmim.**

— **Eppen azért. Én is az vagyok.** De ha gazdag volnék is téged választanálak. Mert hozzám való vagy. Úgy győződ a dolgot a mint én. Sohaso járok én az után, hogy a mátkám után vagyomba jussak. Tudom, hogy furesólad a szavam, visszajára is jön ki. de lásd, a ki a magyarok királya lesz, az se nézte, hogy a ki a felesége lesz. annak nincs korona a fején. Elvette, mert szereti. Azt teszem én is. És megáld a jó Isten.

— **A fordulón feléjük kiált Pelle.**

— **De elméláztok, hé!**

Pelle felesége szolt oda, a ki utánna szedi a markot.

— **Hát kend nem így tett? Itt értették meg egymást itt kért feleségül. Azt teszik amazok is.**

— **Házen értem, anyjuk, értem.** És új borra el is járom veled a Kálai kettőt azoknak a lakodalmán.

A határ szerelmes madara pedig felrebbent a tiszta kék égbe és lecsúszott.

— **Úgy lesz, úgy lesz!...**

Irodalom.

Irodalmi esemény van készülöben. Arról van ugyanis szó, hogy nemzeti irodalmunk összes elhunyt nagyjainak munkái egyöntetű, díszes kiadásban kerüljenek a magyar nemzet kezébe; egyöntetűen, díszesen és olesón, 55 esimesen kötött, könnyen kezelhető kötetben.

Balassától Zrinyitól Arany Jánosig minden magába foglal ez a kiadás, a mi költői irodalmunk maradandó becsét fölmutathat. De nemcsak költőink munkáit: Szechenyi István Deák Ferenc, Kossuth Lajos, Kemény Zsigmond munkáinak legjavát is. A „Magyar Remekírók”, tehát nagy költőink és íróink olyan kiadása lesz, a melyre évtizedek óta vár a magyar nemzet és arra való, hogy olvassák, mert elhagyja azt, a mi másod-vagy harmadrangú, avagy a mi csupán a tudós kutatót érdeklí.

A régibb írók műveit irodalmi érdekeikhez és irodalom történeti jelentőségükhöz mért megválogatásban az újkori írók (nevezetesen Arany, Vörösmarty, Petöfi, Tompa, Garay, Bajza, Czuczor, Vajda, Arany László, Szigligeti, Madách, Reviczky, Csiky) műveit lehetőleg teljességükben, mindenesetre főműveikkel fogja felölelni.

A Franklin-Társulat, mint korszakos irodalmi vállalatával nagy meglepetést szerez a nemzetnek. Évek óta készül rá, egymás után szerezte meg terve kiviteléhez jeles íróink munkáit kiadói jogát, s most hogy Arany János művei is tulajdonává lettek, siet annak megvalósításával s 55 tekintélyes szép kötetben egyesíti nemzetünk szellemi munkássága legjavának summáját, azzal a nagy gondossággal, melyet az ilyen tekintélyes vállalat megkövetel. Ezért az egyes írók munkáit leg-hivatottabjaink rendezik sajtó alá s látják el előtrajzzal. Előkön Gyulai Pál, Beöthy Zolt, Berzeviczy Albert, Kossuth Ferenc, Eötvös Károly, Rákosi Jenő, Léva József, Vadnay Károly, Heinrich Gusztáv, Kiedl Frigyes, Badics Ferenc, stb.

Az eszme, mely a kiadó társulatot a nagyjelöltségű vállalat közbebecsítésénél vezérli, az, hogy lehetővé tegye minden családnak a magyar nemzet jeles és remek íróinak megszerezését, ép úgy a hogy a művelt külföldön is a legszegényebb jövedelmű család is legelső sorban a nemzeti klasszikusok birtokába jut.

A kiadó Franklin-Társulat e nagy vállalat részletes programját őszszel fogja közölni és ugyanakkor a kiadást megindítani. Kötelességének tartja azonban már most, — a közönség saját érdekében, — a figyelmet e korszakos vállalatra felhívni, hogy megtévesztések ellen

megóvja. A hírlapokban ugyanis néhány nap óta „Kápes remekírók könyvtára” cím alatt egy vállalat hirdettetik, melynek czime félreértésekre adhat alkalmat. Ily félreértések vagy megtévesztések kiküldése végett hangsúlyozni szükséges, hogy a magyar remekírók-gyűjteménye kizárólag és csakis a Franklin-Társulat kiadásában jelenhetik meg, mivel ez a társulat ez idő szerint a nagy magyar írók kiadási jogainak kizárólagos tulajdonosa.

Nyilt-tér.

E rovatban közlöttekért felősséget nem vállal a szerkesztő.

Sall Károly kéményseprő mester úrnak e lapok f. évi 30-ik számában közölt nyilttéri s k o r o m k a p a r ó v a l i r o t t feljajdulására, kívánságához képest, a nyilttérben a következőkben válaszolok.

Sall K. úr, vélt sérelmei és sértett hiúsága megföldözása czéljából egy hosszú létániát ír a t o t t Endrődön, se létániában sok minden a tárgyhoz nem tartozó dolgot mesél el, de a l é n y e g r ő l teljesen megfeledkezett. U. i. nem válaszolt arra, hogy jogosított-e, a kémény mellé elhelyezve lévő takaréki tűzhely seprésért külön díjazást szedni? Ez lett volna a lényeg! De erre nem válaszolt, de nem is válaszolhatott, mert hisz ama bizonyos takaréki tűzhelyet a felszólalás megjelenése után mindaddig elé, úgy ez úttal is minden külön díjazás nélkül separtette ki, s e tettevel nemcsak azt ösmerte be, hogy külön díjazást a takaréki tűzhelyek seprésért nincs joga követelni, de bösmerte azt is, hogy eddigelé jogosulanul szedte a díjazást már t. i. ott a hol lehetett. A vas- és cserép-kályhák, s a füstelvezető kályha csövek seprését eddig sem, s ezután sem fogja józan eszű ember ingyen kívánni.

Az igazság kimondása mindég fáj annak, kinek az érdekét sérti, hát hogyne sértené egy n é v l e g e s kéményseprő mestert az, hogy azt merik róla állítani, hogy soha sem seper kéményt.

A s z a b a d l e v e g ő t vajjon ki irigylí a t é n y l e g e s kéményseprőtől, hisz éppen az is a bajuk, hogy túlságos sok részük van a szabadlevégőből, s csak a n é v l e g e s kéményseprő uraknak van szükségük arra, hogy se-gédjeik és tanonczaik fáradsalmait, — a szabad természet ozondús levegőjén pihenjék ki. Ezért irtozik hát Sall a kéményseprőipar szabaddá tételének még csak az eszméjétől is, mert ennek megtörténte esetén ő is kénytelen lenne tényleges kéményseprő mesterré lenni s akkor majd tényleg ő is verejtékes munkával jutna kenyéréhez, s aligha kapna Szarvas községtől évi 1612 korona kéményseprési díjat.

Úgy látszik, hogy az az állítólagos t ű v e l i r o t t közlemény annyira elevenre talált t. Sall úrnak, hogy fájalmában még latin szavakat is idéz, s ugyancsak d ö r z s ö l g e t i a szúrás helyét.

Ezzel részemről teljesen befejezettek tekintem ez ügyet, s bármilynemű, s ez ügyre vonatkozó választ, figyelmemre sem fogom méltatni.

Egy szarvasi háztulajdonos.

Felelős szerkesztő: S Z I K E S A N T A L.

Haszonbérleti hirdetmény.

őzv. Morancsik Józsefnének, a mező túri határban túl a Körösön levő 110 katasztrális hold

feldje

haszonbérbe kiadó.

Bérleni szándékozók értekezhetnek Kovács János törvénybíróval Szarvason.

Fehér Lukács férfi szabó Szarvason.

Va szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint jóhirű

férfi szabó üzletemet

a Grünvald-féle házból az Árpád bazár 2. számú bolt helyiségébe helyeztem át.

Midőn ezt a n. é. közönség becses tudomására hozom, nem mulaszthatom el üzletemet nagybecsű pártfogásukba ajánlani, ahol mindenféle szabású, sőt díszmagyar öltönyök is a legjobb szabásban, gyorsan és jutányos áron készülnek.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok mély tisztelettel:

FEHÉR LUKÁCS,
férfi szabó.

Több száz kiváló orvos ajánlja:

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás
Legyen mindennapi italed!

Kapható: Pletenik József Tajber J. G.
Pócsy Mihály özvegye, és Vitéz János urak
fűszerkereskedésében.

4062/1901. A szarvasi járás főszolgabírája.

Pályázati hirdetmény.

Békésvármegye szarvasi járásához tartozó Békés-Szent-András községben a vármegye utólagos jóváhagyása reményében egy

irnoki

(anyakönyvvezető helyettesi)

állás szerveztetvén, ennek betöltése céljából pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1894. évi XXXIII. t.-cz. 8. §-a értelmében felszerelt folyamodványait hozzám f. évi augusztus 9-ig beküldjék.

Az állás javadalmazása 1000 korona évi készpénz fizetésből áll.

A választás f. év augusztus 10-én d. u. 4 órakor fog megejteni.

Szarvas, 1901. július 19.

Krcsmárik,
főszolgabíró.

Magyar Mihály kir. bir. végrehajtótól Szarvason.

914—1901—végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

A szarvasi kir. járásbírósnak 1901 évi V. 317/1. sz. végzése folytán Dr. Haviár Gyula ügyvéd által képviselt Szarvasi-Takarékpénztár végrehajtató részére Szabó Krisztina és társa végrehajtást szenvedett ellen 12,000 K. követeles s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával alperestől lefoglalt és 2071 koronára becsült ingóságokra a szarvasi kir. járásbírósnak 1901 V. 317/2. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfooglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna B.-Szt.-Andráson, 362. sz. a. s folytatólag a szállók-alja és nádasoldali tanyákon leendő megtartására határidőül 1901. évi augusztus hó 9 napjának délelőtti 9 óráját kitűzöm, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, velőgépek, buza, lovak, sertések, s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

Felhívom tehát mindazokat, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnnék, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig nálam írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Szarvason, 1901. évi július hó 27. napján.

MAGYAR MIHÁLY,
kir. bírósági végrehajtó.

Meghívó.

A szarvasi takarékpénztár
1901. augusztus 25-én délelőtt 10 órakor
a takarékpénztár nagytermében
tartandó

rendkívüli közgyűlésére

melyre a t. részvényes urak ezennel meghivatnak.

NAPIREND:

GRIMM MÓR és részvényes társai felebbezése a f. é. május 12-én megejtett ügyészválasztás tárgyában.
Szarvas, 1901. július 7.

HAVIÁR DANI,
társasági elnök.

Magyar Mihály kir. bir. végrehajtótól Szarvason
983 végrh. sz. 1901.

Árverési hirdetmény.

A szarvasi kir. járásbírósnak 1900 évi 2101 tkvi sz. végzése folytán Tiszaföldvári takarékpénztár végrehajtató részére Kállay Sándor és neje végrehajtást szenvedettek elleni zárlati ügyben, a zárgondnok által kezelt és 998 kor. 98 f.-re becsült ingóságokra a szarvasi kir. járásbírósnak 1900 201 sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak a zárlatot kéző követelése erejéig Szarvason, a Robitsek Sándor féle gőzmalom raktárhelyiségében leendő megtartására határidőül 1901 évi augusztus hó 6 napjának délután 4 óráját kitűzöm, a mikor a bíróság lefoglalt buza és árpa a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfogom adni.

Kelt Szarvason, 1901 évi július hó 25.
MAGYAR MIHÁLY,
kir. bírósági végrehajtó.

Egy jó családból való fiú
tanulóul

felvétetik, Dantzky Sándor
könyvnyomdájába SZARVASON.

Sürgöny czim: Nádházy Szarvason.

Alapított 1879 ik évben.

NÁDHÁZY JÁNOS TEMETKEZÉSI VALLALATA SZARVASON.

(Kórház utca 1260 házszám alatt saját házában.)

Elvállal mindentéle temetéseket — vidéken is — és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: ércz és fakoporsókat, továbbá mindentéle szemfedeleket, művirág koszorukat és szalagokat.

A gyászestet megtörténtével, a hozzátartozók bármi módon tett értesítésre — vidékre is — a lehető legrövidebb idő alatt intézkedés történik.

Fakoporsók 2 frttól feljebb, ércz koporsókat gyermekeknek 8 frttól feljebb, nagyoknak két méter nagyságban 35 frttól feljebb.
A Nádházy „Temetkezési Vállalata” a legcsekélyebb megrendelésnél is gyors és pontos kiszolgálást biztosít.

Temetés megrendelés esetén a gyászszoba behúzását és a gyászjelentést teljesen ingyen adom

Kiváló tisztelettel:
Nádházy János

Valamint ércz koszoruk.

Nyomatott Dantzky Sándor könyvnyomdájában Szarvason 1901.